

> Retouradres Postbus 93118 2509 AC Den Haag

Aan: [REDACTED]
[REDACTED]

Verzending per e-mail: [REDACTED]

Datum 5 december 2023
Betreft W23-03 deelbesluit II

Geachte [REDACTED],

In een brief die wij ontvingen op 24 mei 2023, heeft u namens [REDACTED] met een beroep op de Wet open overheid (hierna: Woo) bij de Centrale Commissie Dierproeven (hierna: CCD), informatie verzocht.

Naar aanleiding van een telefoongesprek op 6 juni 2023 vloeide voort dat volstaan kan worden met:

1. *De dossiers waarin de CCD een minderheidsstandpunt heeft ingenomen;*
2. *De 30 meest recente dossiers waarin de DEC een minderheidsstandpunt heeft ingenomen.*

Op 13 oktober 2023 heeft u het eerste deelbesluit ontvangen, en op 6 november 2023 zijn de bijbehorende dossiers aan u verstrekt.

Met deze brief doet de CCD u het tweede deelbesluit in dit Woo-verzoek toekomen.

1. (Deel)besluit II

In deze brief leest u de beslissing over het tweede deel van de dossiers die onder uw verzoek vallen.

De CCD besluit de door u gevraagde informatie gedeeltelijk openbaar te maken. Onder het kopje 'Overwegingen' in deze brief leest u waarom de CCD dit besluit heeft genomen. In de inventarislijsten die als bijlage bij deze brief zijn gevoegd, leest u wat dit besluit voor ieder afzonderlijk dossier betekent. Onder het kopje 'Wijze van openbaarmaking' leest u wanneer de documenten openbaar worden gemaakt.

2. Procedure

- Op 24 mei 2023 heeft de CCD van u een Woo-verzoek ontvangen;
- De ontvangst van dit Woo-verzoek heeft de CCD op 31 mei 2023 per e-mail bevestigd en deze geregistreerd onder kenmerknummer W23-03;
- Op 6 juni 2023 heeft telefonisch overleg plaatsgevonden tussen u en de CCD en heeft u uw Woo-verzoek beperkt;
- Op 9 juni 2023 heeft de CCD de afspraken die in het overleg op 6 juni 2023 zijn gemaakt, per e-mail aan u bevestigd;

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 93118
2509 AC Den Haag
centralecommissiedierproeven.nl
T 0800-7890789 (gratis)
E ccd-juridisch@rvo.nl

Onze referentie
W23-03

Uw referentie
-

Bijlagen
1

Briefkenmerk
CCD-2023-089

- Tussen 9 juni 2023 en 15 augustus 2023 heeft de CCD de dossiers gesorteerd en samengesteld;
- Tussen 16 augustus 2023 en 14 september 2023 heeft de CCD de betreffende vergunninghouders voor dierproeven (hierna: de vergunninghouders) en de dierexperimentencommissies (hierna: de DEC's) op de hoogte gebracht van het Woo-verzoek en verzocht hun zienswijze te geven over de openbaarmaking van de documenten waarin zij derde-belanghebbende zijn;
- Op 23 augustus 2023 heeft de CCD u per e-mail geïnformeerd over de voortgang van de behandeling van uw Woo-verzoek en aangegeven ernaar te streven eind september/begin oktober 2023 met het eerste deelbesluit te komen.
- Tussen 7 september 2023 en 29 september 2023 heeft de CCD de zienswijzen van de vergunninghouders en de DEC's ontvangen en verwerkt.
- Op 13 oktober 2023 heeft de CCD u het eerste deelbesluit doen toekomen voor vijf dossiers.
- Op 6 november 2023 hebben wij de stukken aan u verstrekt.

3. Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de Woo.

4. Inventarisatie documenten

Binnen de reikwijdte van uw Woo-verzoek vallen in totaal 33 dossiers. In dit deelbesluit beslist de CCD over onderstaande dossiers:

- AVD202115002
- AVD202215869
- AVD202215973
- AVD202216106
- AVD202216259
- AVD202216336
- AVD202216338
- AVD202216387
- AVD202216420
- AVD202216495

5. Zienswijze

Bij de openbaarmaking van de door u gevraagde informatie zijn derde-belanghebbenden betrokken. Zij hebben de kans gekregen om hun zienswijze te geven over de eventuele openbaarmaking van de documenten. De ingediende zienswijzen hebben wij betrokken bij de beoordeling van uw verzoek tot openbaarmaking.

Eén vergunninghouder is van mening dat de Woo niet van toepassing is op uw Woo-verzoek omdat de betreffende documenten géén betrekking hebben op de bestuursvoering van de betreffende vergunninghouder. Dit geldt evenzeer voor de bestuursvoering van de CCD. De gevraagde informatie betreft géén publieke informatie als bedoeld in de Woo. De vergunninghouder verzoekt de CCD dan ook om het verzoek buiten behandeling te laten, althans om de betreffende informatie niet te betrekken bij de beantwoording van het Woo-verzoek.

Verder hebben de vergunninghouders en de DEC's in het algemeen overeenkomstige zienswijzen naar voren gebracht die zien op het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, het belang van de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage, het belang van bescherming van bedrijfsvertrouwelijke gegevens en concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens, en bescherming tegen onevenredige benadeling van de vergunninghouders. Volgens de vergunninghouders en de DEC's verzetten deze belangen zich tegen openbaarmaking van (delen van) de betreffende documenten.

Hierna hebben wij de zienswijzen kort samengevat per uitzonderingsgrond.

Artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de Woo: bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld

Eén vergunninghouder stelt dat het om een dierproef in het kader van een samenwerking gaat, waarbij de namen en betrokkenheid van de partners en andere externe partijen niet reeds bekend zijn bij het publiek. Deze zijn vertrouwelijk onderdeel van het vergunningsdossier. Daarbij komt de vertrouwelijkheid voort uit het feit dat de aard van het project en sommige onderdelen van de in de aanvraag omschreven werkwijze niet publiek bekend zijn, en publicatie van de betreffende passages de vrijheid van de vergunninghouder in het toekomstig gebruik, zoals publicatie van de resultaten, kan belemmeren. Voorts gaat het om passages die concurrentiegevoelig zijn in de zin dat andere samenwerkingsgroepen of ondernemingen parallelle projecten kunnen starten die profijt kunnen hebben bij het feit dat deze proef wordt uitgevoerd.

Artikel 5.1, tweede lid onder b, van de Woo: de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter.

Eén vergunninghouder stelt dat door openbaarmaking van de betreffende gegevens diens concurrentiepositie en die van betrokken derden verzwakt, wat zal kunnen leiden tot grote economische of financiële gevolgen. Universiteiten zijn namelijk (deels) afhankelijk van derde geldstromen, het genereren van inkomsten uit onderzoeksverbanden en samenwerkingen met deze derden, vaak private partijen. In het ergste geval kan het (vroegtijdig) openbaar maken van (delen van) bovengenoemde informatie tot gevolg hebben dat deze derden niet meer met de vergunninghouder willen samenwerken en de betreffende onderzoeken elders zullen onderbrengen. Project- en onderzoeksplannen/resultaten worden bovendien over het algemeen (op enig moment) gepubliceerd. Wanneer dit niet het geval is, is het mogelijk dat de betreffende resultaten kunnen leiden tot een patent c.q. anderszins bescherming genieten als intellectueel eigendom. Daarmee kan de vergunninghouder potentiële inkomsten (deels) mislopen als de project- en onderzoeksplannen/resultaten (vroegtijdig) openbaar moeten worden gemaakt vanwege een Woo-verzoek. Gelet hierop moet volgens de vergunninghouder het openbaar maken van de informatie ex artikel 5.1, tweede lid, onder b, Woo volledig achterwege blijven, omdat het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van de bescherming van de economische of financiële belangen van de vergunninghouder als publiekrechtelijk lichaam.

Artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Woo: de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Hierbij gaat het om alle gegevens die herleidbaar zijn tot natuurlijke personen, waaronder e-mailadressen, telefoonnummers, functies, afdelingen en werktijden van deze personen. De vergunninghouders en de DEC's zijn van mening dat het belang van openbaarmaking van deze informatie niet opweegt tegen het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, vanwege het risico dat de betrokken personen lopen om doelwit te worden van dierenrechtenextremisme.

Artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder h, van de Woo

Het betreft hier sabotagegevoelige informatie (zie verder onder 6B). Deze gegevens kunnen volgens de vergunninghouders en de DEC's worden misbruikt voor het saboteren en ondermijnen van (de beveiliging) van de bedrijfsvoering.

Artikel 5.1, vijfde lid, van de Woo

Eén vergunninghouder geeft aan dat gebruik van proefdieren in de maatschappij onder bepaalde groepen aanleiding geeft tot ernstige incidenten. Volgens de vergunninghouder moet diens zienswijze dan ook in het licht van deze omstandigheden worden gezien. De benadeling bestaat eruit dat de betreffende vergunninghouder en onderzoekers en de vergunninghouders met wie deze samenwerken, behoren tot een kring van organisaties die regelmatig doelwit zijn van bedreigingen of buitensporige reacties van dierenactivisten. De documenten bevatten de naam, adres en vestigingsplaats van de vergunninghouders en hun organisatorische werkeenheden, nummers die verbonden zijn aan de instellingsvergunning per individuele vergunninghouder en haar organisatorische werkeenheden, aantallen dieren, diersoorten en andere beschrijvingen die de specifieke vergunninghouder, haar onderzoekers dan wel een groep van onderzoekers zou identificeren. De vergunninghouders stelt derhalve dat de documenten, gelet op de onevenredige benadeling van de vergunninghouder, niet openbaar gemaakt dienen te worden.

Volgens dezelfde vergunninghouder bevatten de documenten patent-gevoelige informatie en informatie over onderzoek dat nog niet is gepubliceerd. Openbaarmaking van de betreffende informatie zou naar het oordeel van de vergunninghouder leiden tot onevenredige benadeling van de onderzoekers. Deze benadeling bestaat eruit dat het verkrijgen van patenten mogelijk in gevaar komt, en dat niet gepubliceerde onderzoeksresultaten naar buiten worden gebracht vóórdat de onderzoekers het onderzoek hebben kunnen afronden. De vergunninghouders verzoekt deze informatie op grond van artikel 5.1, vijfde lid, van de Woo, dan wel artikel 5.1, tweede lid van de Woo, niet openbaar te maken.

Voorts verwijzen de vergunninghouders en de DEC's in hun zienswijzen naar andere rechterlijke uitspraken dan reeds vermeld, onder andere ECLI:NL:RBGEL:2014:4543.

6. Overwegingen

In artikel 4.1, zevende lid, van de Woo, staat dat een verzoek om informatie "wordt ingewilligd met inachtneming van hetgeen is bepaald in hoofdstuk 5 van de Woo". Hierna licht de CCD eerst in algemene zin toe welke kaders de Woo geeft voor openbaarmaking.

Vervolgens bespreekt de CCD één voor één de uitzonderingsgronden uit hoofdstuk 5 van de Woo die in dit geval beoordeeld moeten worden. Dat zijn de uitzonderingsgronden waarop sommige betrokkenen in hun zienswijzen een beroep doen en de uitzonderingsgronden waarvan de CCD het – los van de zienswijzen – belangrijk vindt om ze te bespreken, om daarmee inzicht te geven in de beoordeling van uw verzoek.

Algemeen over de Woo

Het uitgangspunt van de Woo is dat informatie van de overheid openbaar is, tenzij uit de beoordeling van één van de uitzonderingsgronden van de Woo blijkt dat (een deel van) die informatie niet geschikt is voor openbaarmaking. Het recht op openbaarmaking op grond van de Woo dient het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Dat recht op openbaarmaking is voor iedereen hetzelfde. Uw bedoelingen en uw belangen spelen daarom in beginsel geen rol bij de beoordeling van uw verzoek. De CCD maakt alleen een afweging tussen het algemene belang van openbaarmaking van de gevraagde informatie en de belangen die worden genoemd in de uitzonderingsgronden van de Woo.

Openbaarmaking betekent dat de documenten toegankelijk worden voor iedereen. Het is niet mogelijk om de stukken alleen voor u openbaar te maken. Als de CCD stukken aan u verstrekt, dan kan ook ieder ander die stukken inzien. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen plaats.

Toepasselijkheid van de Woo

De CCD kan zich niet vinden in de stelling van de betreffende vergunninghouder dat de Woo niet van toepassing is op de gevraagde documenten. Deze informatie betreft wel degelijk publieke informatie als bedoeld in de Woo. Door de vergunningseis die in de Wet op de dierproeven (hierna: Wod) wordt gesteld, dient een project voorafgaand aan de uitvoering daarvan door een bevoegde instantie te worden goedgekeurd. In dit geval is de bevoegde instantie de CCD, welke is aan te merken als bestuursorgaan (artikel 1:1, onder a van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)) en waarop de Woo van toepassing is (artikel 2.2 onder a van de Woo). De goedkeuring of afwijzing van een vergunning voor een project is een besluit in de zin van de Awb. Het gaat dus om een bestuurlijke aangelegenheid die onder de Woo valt. Het is evident dat de aangeleverde documenten die nodig zijn ter beoordeling van het project op grond van de Wod, zoals het aanvraagformulier, het projectvoorstel, beschrijving van de dierproeven die bij het project horen, en het bij een DEC ingewonnen advies, ook onder de Woo vallen, zie ook artikel 2.1, van de Woo.

Bijzondere openbaarmakingsregeling

Zowel de Wod als de Dierproevenrichtlijn bevat geen bijzondere openbaarmakingsregeling die voorgaat op de Wob. Het doel van artikel 43 van de Dierproevenrichtlijn verzet zich in beginsel niet tegen openbaarmaking van documenten uit een projectvergunningsdossier op grond van de Wob, aangezien de richtlijn er juist (mede) op is gericht de transparantie over dierproeven te vergroten. Zie hiervoor de uitspraak van de Afdeling van 28 december 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3973, rechtsoverweging 8.3) Voor verzoeken die onder de Woo vallen, is dit niet anders.

Met de uitzonderingsgronden van de Woo kunnen bedrijfsvertrouwelijke gegevens en de anonimiteit van de betrokken personen ook worden beschermd. Zie hierna 6C een meer uitgebreidere Richtlijnconforme uitleg van de Woo.

6A. Vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens

In artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de Woo, staat dat bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld, niet openbaar worden gemaakt.

De CCD oordeelt dat toepassing van deze grond moet voldoen aan de strenge voorwaarden die hiervoor gelden. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling dient artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob – de voorganger van artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de Woo – naar zijn aard restrictief te worden uitgelegd. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van 28 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2555, rechtsoverweging 5.1:

Van bedrijfs- en fabricagegegevens is slechts sprake, indien en voor zover uit die gegevens wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van de producten of de kring van afnemers en leveranciers. Ook gegevens die uitsluitend de financiële bedrijfsvoering betreffen, kunnen onder omstandigheden als bedrijfsgegevens worden aangemerkt. Voor de vraag of informatie vertrouwelijk is medegedeeld is voldoende dat de gegevens zijn verstrekt in een contact dat een onderneming redelijkerwijs als vertrouwelijk mocht beschouwen.

De CCD heeft dergelijke informatie aangetroffen in het dossier AVD202215973. In enkele andere dossiers hebben de vergunninghouders de CCD niet expliciet verzocht bepaalde informatie onder deze weigeringsgrond uit te sluiten van openbaarmaking, maar deden zij een beroep op een andere weigeringsgrond. De CCD heeft echter geoordeeld dat de uitzonderingsgrond van artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de Woo, van toepassing is op deze informatie over de technische bedrijfsvoering, het productieproces, de afzet van producten of de kring van afnemers en leveranciers. Het gaat om dossiers AVD202216495, AVD202216420 en AVD202216106.

6B. De economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter

In de artikelsgewijze toelichting bij de Woo van 29 juni 2020¹ wordt bij artikel 5.1, tweede lid, onder b van de Woo, beschreven om welke informatie het hierbij gaat. Zo kan het gaan om informatie die de privaatrechtelijke verhouding met een onderneming of burger negatief kan beïnvloeden, bijvoorbeeld bij aanbestedingen of andere onderhandelingen tussen de overheid en derden. De CCD deelt de mening van de vergunninghouder niet dat het openbaar maken van de gevraagde informatie op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder b, Woo volledig achterwege dient te blijven.

https://www.eerstekamer.nl/overig/20200629/geconsolideerde_artikelsgewijze/meta

In het dossier is namelijk geen informatie aangetroffen, en door de vergunninghouder verder ook niet aangetoond, waarbij de financiële en economische belangen van de vergunninghouder in het geding komen indien deze informatie openbaar gemaakt wordt. Wel heeft de CCD besloten bepaalde informatie niet openbaar te maken op grond van artikel 5.1, tweede lid onder h, van de Woo, zie paragraaf 6D.

6C. Richtlijnconforme uitleg van de Woo

Alvorens beoordeeld kan worden of de uitzonderingsgronden van artikel 5.1, eerste lid, onder e (de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer) en onder h, (de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage) van de Woo van toepassing zijn op de onderhavige documenten (zie hierna 6C en 6D), dient de CCD in te gaan op de achtergrond van Richtlijn 2010/63/EU (hierna: de Richtlijn) en twee uitspraken van de Afdeling waarin geoordeeld wordt over de anonimiteit van vergunninghouders.

Uit de preambule bij de Dierproevenrichtlijn, onder overweging 41, blijkt het volgende:

“Om ervoor te zorgen dat het publiek wordt geïnformeerd, is het van belang dat objectieve informatie over de projecten waarbij levende dieren worden gebruikt, openbaar wordt gemaakt. Hierdoor mogen geen eigendomsrechten worden geschonden noch vertrouwelijke informatie worden prijsgegeven. Gebruikers dienen daarom anonieme niet-technische samenvattingen (hierna: NTS) van die projecten op te stellen, die de lidstaten moeten bekendmaken. De bekendmaking van de gegevens mag de anonimiteit van de gebruikers niet in het gedrang brengen.”

De CCD stelt voorop dat op grond van een richtlijnconforme uitleg van artikel 43 van de Dierproevenrichtlijn de anonimiteit van een NTS/project niet mag worden opgeheven in geval van openbaarmaking. Omdat in artikel 43 van de Dierproevenrichtlijn een risico voor de veiligheid van de vergunninghouder, zijn personeel en zijn eigendommen wordt verondersteld, moet er bij toepassing van die weigeringsgronden van worden uitgegaan dat die veiligheid in het geding komt bij openbaarmaking van gegevens die de anonimiteit van de NTS teniet doen.

De Afdeling heeft in haar uitspraken van 28 december 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3973 en ECLI:NL:RVS:2022:3980) hetzelfde geoordeeld. In rechtsoverweging 9.4 van ECLI:NL:RVS:2022:3980 overweegt de Afdeling namelijk het volgende:

“Toepassing van de Wob op documenten uit het projectvergunningdossier mag niet leiden tot een situatie waarin het nuttig effect van artikel 43 van de Dierproevenrichtlijn niet wordt gewaarborgd. Toepassing van de Wob mag dus niet leiden tot een verplichting om alsnog gegevens openbaar te maken die volgens de NTS anoniem moeten blijven of die ertoe kunnen leiden dat de NTS is te herleiden tot de vergunninghouder of zijn personeel.

In dit geval heeft het Wob-verzoek betrekking op één met naam genoemde vergunninghouder. De CCD heeft zich met juistheid op het standpunt gesteld dat openbaarmaking van de gevraagde informatie over dierproeven daarom per definitie niet mogelijk is zonder de anonimiteit van in ieder geval de vergunninghouder in de NTS teniet te doen.

Uit de hiervoor vermelde achtergrond van artikel 43 van de Dierproevenrichtlijn volgt dat het garanderen van die anonimiteit in het belang van de veiligheid van de vergunninghouder, zijn personeel en zijn eigendommen is. De door de CCD ingeroepen weigeringsgronden liggen hiermee in lijn en kunnen daarom richtlijnconform worden uitgelegd. Omdat in artikel 43 van de Dierproevenrichtlijn een risico voor de veiligheid van de vergunninghouder, zijn personeel en zijn eigendommen wordt verondersteld, moet er bij toepassing van die weigeringsgronden van worden uitgegaan dat die veiligheid in het geding komt bij openbaarmaking van gegevens die de anonimiteit van de NTS teniet doen. Anders dan Animal Rights aanvoert, is daarom niet van belang of er in een concreet geval een reële kans bestaat op dierenrechtenactivisme.

Om het nuttig effect van artikel 43 van de Dierproevenrichtlijn te verzekeren heeft de CCD in dit geval daarom een zwaarder gewicht mogen toekennen aan de belangen die worden genoemd in artikel 10, tweede lid, onder e en g, en zevende lid, van de Wob dan aan het belang van openbaarmaking. Dit leidt ertoe dat openbaarmaking van de gevraagde informatie moest worden geweigerd.”

Hieruit blijkt dat een beroep van de vergunninghouder op zijn anonimiteit in beginsel aanvaard moet worden.

6D. De beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage

In artikel 5.1, tweede lid, onder h, van de Woo, staat dat het openbaar maken van informatie achterwege blijft voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage. In de Memorie van Toelichting staat hierover dat met deze grond informatie kan worden geweigerd, waarvan het bekend worden extra risico met zich meebrengt.

Zoals uit de hierboven aangehaalde uitspraken van de Afdeling (ECLI:NL:RVS:2022:3973 en ECLI:NL:RVS:2022:3980) blijkt, moet de Woo conform de dierproevenrichtlijn worden toegepast. Dat houdt in dat de anonimiteit van de vergunninghouder in beginsel gewaarborgd moet worden. Een Woo-verzoek kan dan in zoverre alleen gehonoreerd worden, indien bij de openbaarmaking het nuttig effect van de Richtlijn niet wordt ondermijnd.

Als een Woo-verzoek betrekking heeft op één met naam genoemde vergunninghouder, mogen er geen documenten over dierproeven uit een projectvergunningdossier openbaar worden gemaakt. In onderhavig Woo-verzoek is niet een vergunninghouder met naam genoemd. Indien informatie op een andere manier de identiteit van een vergunninghouder onthult, heeft de richtlijnconforme uitleg als gevolg dat die informatie geweigerd moet worden van openbaarmaking. Daarvan is bijvoorbeeld sprake indien het gaat om de naam van de instelling, adressen, namen van medewerkers, etc.

Een richtlijnconforme uitleg heeft tevens tot gevolg dat niet *per vergunninghouder* aangetoond hoeft te worden dat sprake is van een dreiging van dierenrechtenactivisme. De CCD mag van het bestaan van die dreiging uitgaan en derhalve alle herleidbare gegevens naar de vergunninghouder uitzonderen van openbaarmaking.

Verder wordt uit vaste jurisprudentie duidelijk dat de vrees voor dierenrechtenextremisme bij de afweging tussen het belang van openbaarmaking en het belang van het voorkómen van onevenredige benadeling (artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob) een doorslaggevende rol speelt.

Informatie die herleidbaar is tot de vergunninghouder of een DEC kon onder de Wob uitgezonderd worden van openbaarmaking vanwege deze vrees voor acties van dierenrechtenextremisten. De CCD oordeelt daarom dat de uitzonderingsgrond van artikel 5.1, tweede lid, onder h, van de Woo, van toepassing is op deze informatie. Deze uitzonderingsgrond wordt namelijk ingeroepen voor de beveiliging van de vergunninghouder en de personen die werkzaam zijn voor de vergunninghouder.

Onder deze informatie vallen in dit geval de naam van de vergunninghouder en de DEC, hun adresgegevens, maar ook informatie over het type instelling van de vergunninghouder. In Nederland is slechts een beperkt aantal vergunninghouders van dit type. In combinatie met de overige informatie in de dossiers, is gemakkelijk herleidbaar (bijvoorbeeld door dit te zoeken op het internet) om welke vergunninghouder het gaat.

Daarnaast is de handtekening van de algemeen secretaris van de CCD uitgezonderd van openbaarmaking op basis van deze grond. De algemeen secretaris treedt vanwege zijn functie in de openbaarheid, waardoor zijn handtekening niet is gelakt op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Woo. Echter, met het oog op de mogelijkheid van fraude is het niet wenselijk dat deze handtekening openbaar wordt gemaakt. Daarom wordt zijn handtekening gelakt op basis van artikel 5.1, tweede lid, onder h, van de Woo.

De voorgaande alinea's betekenen in het onderhavige geval dat de volgende tot de vergunninghouder en DEC herleidbare gegevens worden uitgezonderd van openbaarmaking:

- De naam van de vergunninghouder en de DEC;
- Het deelnemersnummer van de vergunninghouder;
- Het KvK-nummer;
- Adresgegevens van de vergunninghouder en de DEC;
- Algemene mailadressen (niet op naam) van de vergunninghouder en de DEC;
- Algemene telefoonnummers van de vergunninghouder en de DEC;
- Afdelingsnamen waarin de locatie is opgenomen;
- Faxnummers;
- Type instelling;
- Bankrekeningnummer en tenaamstelling;
- Links naar de website en sociale media van de vergunninghouder;
- Aanvraagnummers, anders dan de opgevraagde;
- De handtekening van de algemeen secretaris van de CCD;
- Bepaalde gegevens van derden zoals samenwerkingspartners.

6E. Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

In artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Woo, staat dat informatie niet openbaar wordt gemaakt als het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

In de memorie van toelichting bij de Wod (*Kamerstukken II 2012/13, 33 692, 3*) staat op pagina 14:

Bij de afhandeling van Wob-verzoeken moet gewezen worden op de kwetsbare positie van personen die betrokken zijn bij het verrichten van dierproeven. Zij oefenen een maatschappelijke taak uit en lopen het risico slachtoffer te worden van activisme. Ingevolge artikel 10, tweede lid, onderdeel e, van de Wob blijft het verstrekken van informatie achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Hierbij moet bedacht worden dat door openbaarmaking van bepaalde gegevens die niet direct de persoonlijke levenssfeer raken, uiteindelijk achterhaald kan worden welke personen betrokken zijn bij het verrichten van dierproeven. Hierbij kan worden gedacht aan openbaarmaking van een locatie waar dierproeven worden verricht of het transport van dieren van en naar de inrichting. Bij de afweging van het belang van openbaarmaking en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, zou het laatste zwaar moeten wegen.

De jurisprudentie over openbaarmaking van dierproefinformatie sluit hierop aan, zoals bijvoorbeeld te zien is in de uitspraak van de Afdeling van 13 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:440. In r.o. 5.1 en 5.2 van deze uitspraak bepaalt de Afdeling dat het niet toelaatbaar is dat informatie openbaar wordt gemaakt waaruit kan worden afgeleid welke personen bij een dierproef zijn betrokken. Ditzelfde oordeel gaf de Afdeling onder meer ook in de uitspraak van 5 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:952, r.o. 14.1, en in de uitspraak van 7 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1498, r.o. 2.2. Deze jurisprudentielijn komt ook terug in een aantal recentere uitspraken van rechtbanken, zoals de uitspraak van de rechtbank Den Haag van 3 maart 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:1956, r.o. 9.5 en 9.6, en de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 28 april 2021, ECLI:NL:RBAMS:2021:3561, r.o. 6.3 en 6.4.

In deze uitspraken is de vrees voor dierenrechtenextremisme een zwaarwegend element in de afweging tussen openbaarmaking en weigering. Daarnaast vloeit uit de in de richtlijn opgenomen veronderstelling, dat de vrees voor dierenrechtenactivisme gerechtvaardigd is (zoals hierboven uitgelegd), voort dat personen die betrokken zijn bij dierproeven anoniem mogen blijven. Deze afweging geldt ook voor namen van medewerkers van de CCD en namen van medewerkers van de DEC die in de stukken voorkomen. De naam van de algemeen secretaris en andere leden van de CCD zijn wél leesbaar in de stukken, omdat zij vanwege hun functie in de openbaarheid treden.

Echter, in het dossier AVD202215973 heeft de CCD in het dossier de naam van enkele bestuurders geredigeerd. In dit dossier komt een mailwisseling voor die een inhoudelijke gedachteswisseling tussen verschillende bestuursleden weergeeft. De CCD vindt het niet wenselijk dat de standpunten herleidbaar zijn naar een specifiek bestuurslid, maar acht het vanuit het oogpunt van goede en democratische bestuursvoering wel van belang dat het publiek kennis kan nemen van de achtergronden van een bepaalde bestuursbeslissing, en de daarvoor aangedragen argumenten. De CCD heeft daarom besloten om deze informatie in niet-herleidbare vorm openbaar te maken, en derhalve de naam van de bestuursleden gelakt.

De CCD handelt hiermee in lijn met het doel van artikel 11, eerste lid, van de Wob neergelegde bescherming van persoonlijke beleidsopvattingen en de uitgangspunten die hieromtrent in de wetsgeschiedenis zijn beschreven. Zie bijvoorbeeld Kamerstuk 1987-1988, 19 859, nr. 6, p. 13 en 14. Deze uitgangspunten zijn voor de Woo niet anders.

De voorgaande alinea's betekenen in het onderhavige geval dat de volgende tot personen herleidbare informatie wordt uitgezonderd van openbaarmaking, omdat het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer:

- Persoonsnamen;
- Mailadressen;
- Telefoonnummers gekoppeld aan een medewerker van de vergunninghouder, DEC of CCD;
- Functietitels van medewerkers van de vergunninghouder;
- Handtekeningen van medewerkers van de vergunninghouder;
- Andere informatie die herleidbaar is tot medewerkers, zoals referenties.

De CCD is het eens met de zienswijze van de vergunninghouders en de DEC's dat openbaarmaking van bovenvermelde gegevens achterwege dient te blijven. Deze zienswijze is namelijk in lijn met wat in de wetsgeschiedenis en de jurisprudentie is bepaald over de toepassing van deze uitzonderingsgrond als het gaat om informatie over dierproeven.

Conclusie 6B, 6C, en 6D

Uit bovenstaande toelichting volgt dat een gedeelte van de informatie waar u om vraagt wordt uitgezonderd van openbaarmaking op grond van de artikelen 5.2 tweede lid, onder h en 5.2, tweede lid, onder e, van de Woo omdat het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage, respectievelijk het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. In deze gevallen is de vrees voor dierenrechtenextremisme de reden om deze informatie niet openbaar te maken.

6F. de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens

De CCD heeft in enkele van de betreffende dossiers die onder dit besluit vallen specifieke informatie aangetroffen die vergunninghouders binnen het project toepassen. Bij dergelijke informatie weegt het belang van bescherming tegen negatieve gevolgen voor de concurrentiepositie van de vergunninghouder dan ook zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Derhalve is deze informatie op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder f, van de Woo uitgezonderd van openbaarmaking. Het gaat om de dossiers AVD202216495, AVD202216420 en AVD202215973.

6G. Persoonlijke beleidsopvattingen

In artikel 5.2, eerste lid, van de Woo, staat dat uit documenten die zijn opgesteld voor intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen. De Memorie van Toelichting zegt over intern beraad dat het onder de Woo hetzelfde betekent als onder de Wob, te weten: "het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan [...]".

In de meeste vergunningsdossiers bevindt zich tenminste één interne adviesnota. Deze adviesnota's zijn opgesteld door de behandelend ambtenaar en gericht aan de leden van de CCD. In de adviesnota's komen persoonlijke beleidsopvattingen voor. De CCD maakt deze persoonlijke beleidsopvattingen niet openbaar. In de eerste plaats wil de CCD daarmee waarborgen dat haar ambtenaren vrij kunnen discussiëren over een vergunningaanvraag. Die vrijheid zou verloren gaan als ambtenaren bij het opschrijven van een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie al rekening moeten houden met de mogelijkheid van openbaarmaking.

In de tweede plaats maakt de CCD deze persoonlijke beleidsopvattingen niet openbaar omdat de CCD wil vermijden dat meningen en standpunten van ambtenaren voorwerp worden van publieke discussie. De beschikking, als eindproduct van de verschillende meningen en standpunten die binnen de CCD leven, leent zich daarvoor veel beter.

Om bovenstaande redenen maakt de CCD de persoonlijke beleidsopvattingen ook niet geanonimiseerd openbaar. De CCD maakt daarmee geen gebruik van de bevoegdheid die zij op grond van artikel 5.2, tweede lid, van de Woo, heeft om persoonlijke beleidsopvattingen geanonimiseerd openbaar te maken.

Bovenstaande argumentatie geldt ook voor de concept-adviesnota's aan de CCD en de opmerkingen die daarbij zijn geplaatst.

Dit betekent dat de volgende gegevens worden uitgezonderd van openbaarmaking omdat het persoonlijke beleidsopvattingen betreffen:

- Passages uit de adviesnota's;
- Opmerkingen in/bij de concept adviesnota's;
- Passages uit e-mails tussen medewerkers van de CCD en/of CCD-leden.
- Opmerkingen in de concept besluiten

6H. de bescherming van andere dan de genoemde belangen in het eerste en tweede lid van artikel 5.1 van de Woo

Artikel 5.1, vijfde lid, van de Woo ziet op de bescherming van andere belangen die worden genoemd in het eerste en tweede lid van artikel 5.1, indien het openbaar maken van informatie leidt tot onevenredige benadeling. Hierbij wordt expliciet gesteld dat deze uitzonderingsgrond enkel in uitzonderlijke gevallen geldt én niet geldt voor onevenredige benadeling ten gevolge van de openbaarmaking van milieu informatie. De uitzonderingsgrond vereist dat er sprake moet zijn van een uitzonderlijk geval, hiervoor geldt een verzwaarde motiveringsplicht.

Zoals eerder vermeld verzoekt één vergunninghouder de CCD bedrijfsgevoelige en/of sabotagegevoelige informatie, gelet op de onevenredige benadeling van de vergunninghouder, niet openbaar te maken indien en voor zover de eerder genoemde weigeringsgronden zich naar het oordeel van de CCD niet verzetten tegen het openbaar maken van deze informatie.

De CCD heeft besloten de betreffende informatie niet openbaar te maken op grond van artikel 5.1, tweede lid onder h, van de Woo, waardoor deze passages niet meer beoordeeld hoeven te worden in het licht van de weigeringsgrond van het artikel 5.1, vijfde lid.

Conclusie

In de voorgaande paragrafen zijn de uitzonderingsgronden uit de Woo besproken die de vergunninghouders en de DEC's in hun zienswijze noemen, én de uitzonderingsgronden waarvan de CCD los van de zienswijzen vindt dat ze van toepassing zijn.

Uit deze bespreking volgt dat een gedeelte van de informatie waar u om vraagt wordt uitgezonderd van openbaarmaking. In de inventarislijsten die u aantreft als bijlage bij dit besluit ziet u voor iedere uitzonderingsgrond in welke documenten deze is gebruikt. Dit komt overeen met de opsommingen van uitzonderingen in de voorgaande paragrafen.

7. Wijze van openbaarmaking

Het is mogelijk dat derde-belanghebbenden, in dit geval de vergunninghouders en de DEC's, bezwaar hebben tegen de openbaarmaking van de informatie. Daarom vindt de feitelijke verstrekking van de documenten – conform artikel 4.4, vijfde lid, van de Woo – **niet eerder plaats dan twee weken na dagtekening van dit besluit**. Daarmee voldoen wij aan onze wettelijke plicht om documenten niet direct openbaar te maken als er derde-belanghebbenden zijn die mogelijk bezwaren hebben tegen openbaarmaking.

Derde-belanghebbenden kunnen proberen om openbaarmaking tegen te houden door binnen twee weken een bezwaarschrift bij de CCD in te dienen én door daarnaast bij de rechtbank te verzoeken om – bij wijze van voorlopige voorziening – dit besluit tot openbaarmaking te schorsen. Is dit niet binnen de termijn van de uitgestelde verstrekking (lees: twee weken) gedaan, dan gaat de CCD over tot openbaarmaking van de documenten. In deze context wijst de CCD tevens op de mogelijkheid van **anoniem procederen** bij de rechtbank. De CCD raadt aan om hiervan gebruik te maken bij de voorlopige voorziening. Indien een derde-belanghebbende niet anoniem procedeert, kan dit gevolgen hebben voor de honorering van zijn beroep op anonimiteit in de middels het Woo-verzoek opgevraagde documenten.

8. Bijlage

Bij dit besluit treft u de inventarislijsten met daarop alle documenten die onder uw verzoek vallen en in dit deelbesluit zijn beoordeeld. Op deze lijsten kunt u ook voor iedere uitzonderingsgrond zien op welk document die uitzonderingsgrond van toepassing is.

9. Bezwaar

Binnen zes weken na de dag waarop het dit besluit is genomen, kunt u een bezwaarschrift indienen tegen dit besluit. Het bezwaarschrift kunt u sturen naar de Centrale Commissie Dierproeven, afdeling Juridische Zaken, postbus 93118, 2509 AC Den Haag. Bij het indienen van een bezwaarschrift vragen wij u in ieder geval – buiten de in de wet geregelde voorschriften – de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt en het onderwerp te vermelden. U vindt deze gegevens bovenaan deze brief.

Bezwaar schorst niet de werking van het besluit waar u het niet mee eens bent. Dat betekent dat het bestreden besluit wel in werking treedt en geldig is. U kunt tijdens deze procedure een voorlopige voorziening vragen bij de

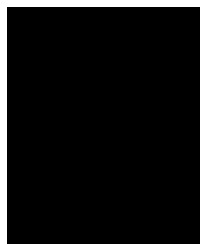
voorzieningenrechter van de rechtbank. U moet dan wel kunnen aantonen dat er sprake is van een spoedeisend belang. Voor de behandeling van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Op de webpagina www.rechtspraak.nl/Organisatie/Rechtbanken/Pages/default.aspx kunt u zien onder welke rechtbank uw vestigingsplaats valt.

10. Tot slot

In deze brief is aan u uitgelegd wat de reden is voor deze beslissing en wat u kunt doen als u het niet eens bent met deze beslissing. Als u nog vragen hebt die niet over de inhoud van de beslissing gaan kunt u telefonisch contact met ons opnemen via 0800-7890789 (gratis). Wellicht vindt u het antwoord op uw vraag ook op onze website, www.centralecommissiedierproeven.nl.

Hoogachtend,

De Centrale Commissie Dierproeven,
Namens deze,

Michiel van Butselaar
Algemeen Secretaris